

Vec C-45/90
Alberto Paletta a ostatní
proti
Brennet AG

(Návrh na začatie konania o prejudiciálnej otázke, ktorý predložil Arbeitsgericht Lörrach)

(Sociálne zabezpečenie – Uznanie praceneschopnosti)

1. Sociálne zabezpečenie pre migrujúcich pracovníkov - Právne predpisy Spoločenstva – Vecný rozsah – Dávky zahrnuté a dávky vylúčené – Rozlišovacie kritériá – Dávky vyplácané zamestnávateľom pracovníkovi spôsobom zachovania miezd v prípade choroby - Zahrnuté – Finančné bremeno dávok na zamestnávateľovi – Bez účinku

(Nariadenie Rady č. 1408/71, článok 4 ods. 1)

2. Sociálne zabezpečenie pre migrujúcich pracovníkov – Nemocenské poistenie – Pracovník zdržujúci sa v inom členskom štáte ako je príslušný štát – Praceneschopnosť – Nález vykonaný inštitúciou miesta pobytu – Povinné uznanie – Obmedzenia - Vyšetrenie pracovníka lekárom, ktorého vybrala príslušná inštitúcia

(Nariadenie Rady č. 574/72, článok 18 ods. 1 až 5)

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA

z 3. júna 1992

(*Jazyk konania: nemčina*)

Vo veci C-45/90,

týkajúcej sa návrhu na začatie konania o prejudiciálnej otázke, ktorý podľa článku 177 zmluvy o EHS Súdneho dvoru predložil Arbeitsgericht Lörrach (Spolková republika Nemecko) v konaní prebiehajúcom pred týmto vnútroštátnym súdom medzi

Alberto Paletta,

Vittorio Paletta,

Raffael Paletta,

Carmela Paletta

a

Brennet AG,

o výklade článku 18 ods. 1 a 5 nariadenia Rady (EHS) č. 574/72 z 21. marca 1972, ktorým sa ustanovuje postup na vykonávanie nariadenia (EHS) č. 1408/71 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov a ich rodinných príslušníkov pohybujúcich sa v rámci Spoločenstva (Ú. v. ES L 74, s. 1),

SÚDNY DVOR

v zložení: O. Due, predseda, R. Joliet, F. A. Schockweiler, F. Grévisse a P. J. G. Kapteyn, predsedovia komôr, G. F. Mancini, C. N. Kakouris, J. C. Moitinho de Almeida, G. C. Rodríguez Iglesias, M. Díez de Velasco a M. Zuleeg, sudcovia

generálny advokát: C. Gulmann

tajomník: J. A. Pompe, zástupca tajomníka

po posúdení písomných zdôvodnení, ktoré v mene:

nemeckej vlády predložili Ernst Röder a Joachim Karl, konajúci ako agenti,

holandskej vlády predložil B. R. Bot, generálny tajomník ministerstva zahraničných vecí, konajúci ako agent,

Komisie Európskych spoločenstiev predložili pani Karen Banks a Bernd Langeheine, z jej právneho servisu, konajúci ako genti,

so zreteľom na správu pre pojednávanie,

po vypočutí ústnych zdôvodnení navrhovateľov v hlavnom konaní, ktorých na pojednávaní 17. októbra 1991 zastupoval Klaus Lörcher, Rechtssekretär (právny tajomník) Deutscher Gewerkschaftsbund [Nemecká odborová federácia], okres Baden Württemberg, odporcu v hlavnom konaní, ktorého zastupoval Emil Schelb, odhadca Verband der Baden-Württembergischen Textilindustrie e.V. [Konfederácia textilného priemyslu Baden-Württembergu], nemeckej vlády a Komisie,

po vypočutí stanoviska generálneho advokáta na zasadnutí 21. novembra 1991,

vyhlasuje tento

Rozsudok

1 Uznesením z 31. januára 1990, ktoré Súdny dvor dostal 21. februára 1990, Arbeitsgericht [pracovný súd] Lörrach (Spolková republika Nemecko) predložil podľa článku 177 Zmluvy o EHS Súdnemu dvoru návrh na začatie konania o niekoľkých prejudiciálnych otázkach týkajúcich sa výkladu článku 18 nariadenia Rady (EHS) č. 574/72 z 21. marca 1972, ktorým sa ustanovuje postup na vykonávanie nariadenia (EHS) č. 1408/71 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov a ich rodinných príslušníkov pohybujúcich sa v rámci Spoločenstva (Ú. v. ES L 74, s. 1).

2 Otázky boli položené v priebehu konania medzi pánom Vittorio Paletta, jeho manželkou Raffaelou, ich dvomi deťmi Carmelou a Albertom, všetko talianskymi štátnymi príslušníkmi, a ich zamestnávateľom, Brennet AG, so sídlom v Spolkovej republike Nemecko, týkajúce sa jeho odmietnutia pokračovať vo vyplácaní miezd uvedeným osobám v súlade s Lohnfortzahlungsgesetz (zákon o pokračujúcom vyplácaní miezd, ďalej len „LFZG“) z 27. júla 1969 (BGBl I, s. 946).

3 Podľa LFZG musí zamestnávateľ aj naďalej v období šiestich týždňov vyplácať mzdu zamestnancovi, ktorý sa po začatí pracovného pomeru a nie z vlastnej viny stane práceneschopným.

4 Z uznesenia o návrhu Súdnemu dvoru je zrejmé, že navrhovatelia v hlavnom konaní oznámili svoje ochorenie počas dovolenky, ktorú im udelil Brennet AG na obdobie od 17. júla do 12. augusta 1989 a že im Brennet AG odmietol vyplácať mzdy počas prvých šiestich týždňov od začatia ich ochorenia na základe toho, že sa nepokladal za viazaného zdravotným vyšetrením vykonaným v zahraničí, o ktorého hodnovernosti mal vážne dôvody pochybovať.

5 Navrhovatelia v hlavnom konaní napadli tieto rozhodnutia pred Arbeitsgericht Lörrach, tvrdiac, že keďže podnik Brennet AG sám nevyužil možnosť, ustanovenú v článku 18 ods. 5 nariadenia č. 574/72, dať vyšetriť danú osobu lekárom podľa vlastného výberu, bol viazaný v skutočnosti a v zmysle zákona zdravotným nálezom,

vykonaným inštitúciou v mieste bydliska, čo sa týka začatia a trvania ich praceneschopnosti. V tejto súvislosti sa opierali o rozsudok Súdneho dvora z 12. marca 1987 vo veci C-22/86 *Rindone/Allgemeine Ortskrankenkasse Bad Urach-Münsingen*, Zb. rozh. ESD, s. 1339, ktorý aj keď sa týkal veci, v ktorej príslušnou inštitúciou bola inštitúcia sociálneho zabezpečenia, sa z ich pohľadu tiež uplatňoval, aj keď bol príslušnou inštitúciou zamestnávateľ.

6 S cieľom vyriešiť tento spor sa Arbeitsgericht Lörrach rozhodol prerušiť konanie a predložil Súdnemu dvoru návrh na začatie konanie o týchto prejudiciálnych otázkach:

Môžu sa zásady, obsiahnuté v rozsudku tretej komory Súdneho dvora z 12. marca 1987 vo veci C-22/86 *Rindone* o výklade článku 18 ods. 1 a 5 nariadenia Rady (EHS) č. 574/72, celkovo alebo čiastočne uplatňovať v prípadoch, v ktorých vyplatenie peňažných dávok v prípade ochorenia vykonáva zamestnávateľ a nie inštitúcia sociálneho zabezpečenia, ako napríklad podľa odseku 1 et seq. nemeckého Lohnfortzahlungsgesetz z 27. júla 1969 (BGBl I, s. 946, v najnovšom znení zákona z 20. decembra 1988, BGBl I, s. 2477)?

Konkrétne:

1. Požaduje sa od orgánu, zodpovedného za pokračujúce vyplácanie mzdy v prípade ochorenia podľa zákona Spolkovej republiky Nemecko v súlade s odsekom 1 et seq. Lohnfortzahlungsgesetz, aby založil svoje rozhodnutie, v skutočnosti a v zmysle zákona, týkajúce sa nároku na peňažné dávky, na nálezoch uskutočnených inštitúciou sociálneho zabezpečenia v mieste bydliska zamestnanca, pokiaľ ide o začatie a trvanie praceneschopnosti?

2. Ak je odpoveď na otázku 1 kladná, je odpoveď rovnaká aj keď zamestnávateľ, ktorý podľa odseku 1 LFZG nesie zodpovednosť za pokračovanie vyplácania miezd, nemá inú možnosť skontrolovať nálezy, v skutočnosti alebo v zmysle zákona, týkajúce sa začatia praceneschopnosti, ako zavolať príslušnému poisťovnému nemocenskému fondu, ktorý v tomto prípade nie je pôvodne zodpovedný za platbu dávky, aby dal zamestnanca vyšetriť lekárom podľa vlastného výberu (alebo lekárom inštitúcie) podľa článku 18 ods. 5 nariadenia (EHS) č. 574/72?

7 Na hlbšie vysvetlenie skutkového stavu veci, priebehu konania a písomných zdôvodnení predložených Súdnemu dvoru, o ktorých je ďalej zmienka alebo diskusia, sa iba v rozsahu nevyhnutnom na zdôvodnenie Súdneho dvora, uvádza odkaz na správu pre pojednávanie.

8 Otázkami predloženými na predbežné rozhodnutie sa vnútroštátny súd v podstate snaží zistiť, či sa má článok 18 ods. 1 až 4 nariadenia č. 574/72 vykladať v tom zmysle, že príslušná inštitúcia, aj keď je ňou zamestnávateľ a nie inštitúcia sociálneho zabezpečenia, je viazaná v skutočnosti a v zmysle zákona lekárskymi nálezmi, vykonaným inštitúciou v mieste bydliska alebo prechodného bydliska, týkajúcimi sa začatia a trvania praceneschopnosti, ak nedá dotyčnú osobu vyšetriť lekárom podľa vlastného výberu, čo jej umožňuje článok 18 ods. 5.

9 Článkom 18 ods. 1 až 4 sa ustanovuje postup, ktorým inštitúcia v mieste bydliska stanoví začiatok a trvanie práceneschopnosti pracovníkov, uchádzajúcich sa o peňažné dávky, uvedené v tomto článku. Príslušná inštitúcia si napriek tomu ponecháva možnosť vyšetriť danú osobu lekárom podľa vlastného výberu (článok 18 ods. 5).

10 Článok 18, ktorý sa týka situácie pracovníkov s bydliskom v inom členskom štáte, akým je príslušný štát, sa na základe článku 24 rovnakého nariadenia uplatňuje aj na pracovníkov, ktorí ochorejú počas pobytu v inom členskom štáte.

11 V bode 15 uvedeného rozsudku z 12. marca 1987 vo veci *Rindone* sa Súdny dvor uzniesol, že „článok 18 ods. 1 až 4 nariadenia č. 574/72 sa musí vykladať v tom zmysle, že ak si príslušná inštitúcia neuplatní možnosť uvedenú v odseku 5 o vyšetrení danej osoby lekárom podľa vlastného výberu, je viazaná, v skutočnosti a v zmysle zákona, nálezmi, vykonanými inštitúciou v mieste bydliska, pokiaľ ide o začiatok a trvanie práceneschopnosti.“

12 Aby bolo možné odpovedať na predložené otázky, najprv treba určiť, či dávky poskytované zamestnávateľom spôsobom uchovania miezd, ako ustanovuje odsek 1 LFZG, tvoria nemocenskú dávku v zmysle nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov a ich rodinných príslušníkov pohybujúcich sa v rámci Spoločenstva (Ú. v. ES, 149, s. 2).

13 Treba pripomenúť, že podľa článku 4 ods. 2 nariadenia č. 1408/71 sa toto nariadenie uplatňuje na systémy týkajúce sa záväzkov zamestnávateľa, pokiaľ ide o dávky uvedené v odseku 1, ktoré zahŕňajú nemocenské dávky (článok 4 ods. 1 písm. a)).

14 Podľa nemeckej a holandskej vlády predmetné dávky nepredstavujú dávky sociálneho zabezpečenia v zmysle článku 4 nariadenia č. 1408/71; v dôsledku toho sa toto nariadenie aj nariadenie č. 574/72 na ne neuplatňujú.

15 Aj keď je pravda, že v bode 7 svojho rozsudku z 13. júla 1989 vo veci *C-171/88 Rinner-Kühn/Spezial-Gebäudereinigung*, Zb. rozh. ESD, s. 2743 sa Súdny dvor uzniesol, že na pokračujúce vyplácanie miezd zamestnancovi v prípade choroby, ako je uvedené v LFZG, sa vzťahuje pojem „platiť“ v zmysle článku 119 Zmluvy, stále však z toho nevyplýva, že dávky poskytované zamestnávateľom v tejto súvislosti nemôžu v rovnakom čase predstavovať aj nemocenské dávky v zmysle nariadenia č. 1408/71.

16 Odpoveď na otázku, či na dávku sa vzťahuje pôsobnosť nariadenia č. 1408/71 v podstate závisí od základnej charakteristiky dávky, konkrétne jej účelu a podmienok pre jej udelenie, a nie od toho, či sa vo vnútroštátnych právnych predpisoch opisuje ako dávka sociálneho zabezpečenia alebo nie (pozri okrem iného rozsudok z 27. marca 1985 vo veci *C-249/83 Hoeckx/Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn, Kalmthout*, Zb. rozh. ESD, s. 973, bod 11).

17 Tu treba zdôrazniť, že predmetné dávky sa poskytujú pracovníkovi len v prípade choroby a ich vyplácaním počas obdobia do šesť týždňov sa pozastavuje vyplácanie denných nemocenských dávok ustanovených v Sozialgesetzbuch (nemecký zákon o sociálnom zabezpečení), ktoré sú nesporne nemocenskými dávkami.

18 V rozpore s tvrdením nemeckej a holandskej vlády skutočnosť, že finančné bremeno týchto dávok nesie zamestnávateľ, nemôže vyňať tieto dávky z rozsahu nariadenia č. 1408/71, pretože podľa judikatúry Súdneho dvora (pozri rozsudok z 24. februára 1987 v spojených veciach C-379 až 381/85 a C-93/86 *Cram Rhône-Alpes/Giletti*, Zb. rozh. ESD, s. 955), označenie prídavku ako dávky sociálneho zabezpečenia, patriacej pod nariadenie, nezávisí od spôsobu, akým je financovaný.

19 Dávky, akými sú aj tie, ktoré vypláca zamestnávateľ spôsobom uchovania platu podľa článku 1 LFZG preto predstavujú nemocenskú dávku v zmysle článku 4 ods. 1 nariadenia č. 1408/71.

20 Ďalšia otázka, o ktorej treba rozhodnúť je, či sa článok 18 nariadenia č. 574/72 uplatňuje, keď nemocenské dávky vypláca zamestnávateľ.

21 Treba zdôrazniť, že článok 1 písm. o) bod (iv) nariadenia č. 1408/71 ustanovuje, že zamestnávateľa možno pokladať za „príslušnú inštitúciu“ v zmysle nariadenia „v prípade systému, týkajúceho sa záväzku zamestnávateľa, pokiaľ ide o dávky ustanovené v článku 4 ods. 1.“

22 Keďže definície obsiahnuté v článku 1 sú zopakované v nariadení č. 574/72 (článok 1 písmeno c)), pojem „príslušná inštitúcia“ v článku 18 nariadenia č. 574/72 má rovnaký význam v oboch nariadeniach.

23 Článok 18 sa preto uplatňuje aj v prípade, v ktorom je príslušnou inštitúciou zamestnávateľ.

24 Takýto výklad sa žiada *a fortiori*, pretože je v súlade s účelom článku 18, a to predovšetkým odstrániť ťažkosti vo vydaní nevyhnutného potvrdenia pre pracovníka, ktorý je v súčasnosti schopný pracovať a následne podporovať čo najväčšiu možnú voľnosť pohybu pre pracovníkov, čo je jednou zo základných zásad Spoločenstva (prv uvedený rozsudok z 12. marca 1987 vo veci *Rindone*, bod 13).

25 Na záver, v záujme poskytnutia odpovede vnútroštátnemu súdu, musí sa určiť, či výklad článku 18 daný v bode 15 rozsudku z 12. marca 1987 vo veci *Rindone* platí aj vtedy, keď zamestnávateľ nemá inú možnosť stanovenia práceneschopnosti, ako požiadať nemocenský fond o vyšetrenie pracovníka lekárom podľa vlastného výberu v súlade s článkom 18 ods. 5.

26 Brennet AG, nemecká a holandská vláda a Komisia uviedli, že zamestnávateľ nie je v žiadnom prípade schopný dobre využiť možnosť, ktorú dáva článok 18 ods. 5. Tvrdia, že osvedčenie o práceneschopnosti vydané inštitúciou v mieste bydliska sa nezasiela priamo zamestnávateľovi, ale dostane sa k nemu len cez sprostredkovateľa nemocenského fondu, čo zahŕňa oneskorenie a čo mu často zabraňuje dozvedieť sa o práceneschopnosti pokým ešte trvá. Zamestnávateľ tiež veľmi často nevie presne, kde sa pracovník počas dovolenky nachádza a v žiadnom prípade nepozná lekárov na konzultáciu vykonávajúcich prax v mieste bydliska. Jediná možnosť, ktorá preto zostáva, je požiadať príslušný nemocenský fond o vykonanie takéhoto vyšetrenia, ale nemôže ho do takéhoto konania nútiť.

27 Musí sa uviesť, že ťažkosti takéhoto vyššie uvedeného druhu nemôžu spochybníť výklad jedného z ustanovení tohto nariadenia, keďže vyplýva z jeho znenia a účelu. Okrem toho, takéto praktické problémy možno vyriešiť prijatím vnútroštátnych opatrení alebo opatrení Spoločenstva na zlepšenie dostupnosti informácií pre zamestnávateľa a uľahčenie odvolania sa na postup uvedený v článku 18 ods. 5 nariadenia č. 574/72.

28 Odpoveďou na otázky, ktoré predložil vnútroštátny súd, musí teda byť, že článok 18 ods. 1 až 4 nariadenia č. 574/72 sa vykladá v tom zmysle, že príslušná inštitúcia, aj keď je ňou zamestnávateľ a nie inštitúcia sociálneho zabezpečenia, je viazaná v skutočnosti a v zmysle zákona zdravotnými nálezmi, uskutočnenými inštitúciou v mieste bydliska alebo prechodného bydliska, pokiaľ ide o začiatok a trvanie práceneschopnosti, ak nedá dotyčnú osobu vyšetriť lekárovi podľa jej vlastného výberu, ako umožňuje článok 18 ods. 5.

29 Náklady vynaložené nemeckou a holandskou vládou a Komisiou Európskych spoločenstiev, ktoré predložili svoje zdôvodnenia Súdnemu dvoru, sa neuhrádzajú. Keďže toto konanie je vo vzťahu k účastníkom hlavného konania súčasťou konania prebiehajúceho pred vnútroštátnym súdom, rozhodnutie o trovách prislúcha tomuto vnútroštátnemu súdu.

K trovám konania

30 Náklady vynaložené nemeckou a holandskou vládou a Komisiou Európskych spoločenstiev, ktoré predložili svoje zdôvodnenia Súdnemu dvoru, sa neuhrádzajú. Keďže toto konanie je vo vzťahu k účastníkom hlavného konania súčasťou konania prebiehajúceho pred vnútroštátnym súdom, rozhodnutie o trovách konania prislúcha tomuto súdu.

Z týchto dôvodov

SÚDNY DVOR

v odpovedi na otázky, ktoré mu predložil Arbeitsgericht Lörrach uznesením z 31. januára 1990, rozhodol takto:

Článok 18 odsek 1 až 4 nariadenia Rady (EHS) č. 574/72 z 21. marca 1972, ktorým sa ustanovuje postup na vykonávanie nariadenia (EHS) č. 1408/71 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov a ich rodinných príslušníkov pohybujúcich sa v rámci Spoločenstva, sa vykladá v tom zmysle, že príslušná inštitúcia, aj keď je ňou zamestnávateľ a nie inštitúcia sociálneho zabezpečenia, je viazaná v skutočnosti a v zmysle zákona zdravotnými nálezmi, uskutočnenými inštitúciou v mieste bydliska alebo prechodného bydliska, pokiaľ ide o začatie a trvanie práceneschopnosti, ak danú osobu nevyšetрил lekár podľa jej vlastného výberu, ako umožňuje článok 18 odsek 5.